

HOE VORMELIJK MOETEN WE ZIJN?

In het maartnummer van Limburgs Milieu komen een aantal hoofdrolspelers aan het woord in de discussie over de vestiging van een groot bedrijf naast het industrieterrein Heide-Roerstreek. In een politiek een-tweetje tussen de provincie en de gemeente werd in het kader van de uit Amerika geïmporteerde VORm (Verhandelbare Ontwikkelings Rechten-methode) een intentieverklaring opgesteld voor de vestiging van een distri-

butiecentrum van een grote handelsonderneming. Voor de economische argumenten om het bedrijf op de geplande locatie ontwikkelingsmogelijkheden te bieden is begrip op te brengen, maar daar gaat de discussie niet om.

Voor een goed inzicht in de te maken belangenafweging kan de casus als volgt worden omschreven. Een commercieel bedrijf is bereid om in ruil voor 25 ha bedrijventerrein (agrarische bestemming, gelegen in De Meer) een bedrag van 10 miljoen euro op tafel te leggen voor de ontwikkeling van 200 ha nieuwe natuur elders in de regio. Ieder pragmatisch denkende natuurliefhebber zal zijn keuze snel gemaakt hebben. Bij nader inzien zijn er echter nogal wat vraagtekens, die aansluiten bij een breder maatschappelijk belang, waarbij in het recente verleden andere verwachtingen zijn gewekt.

In de nog maar kort afgesloten Ruilverkaveling Roerstreek vond één verplaatsing plaats van een agrarisch bedrijf vanuit de dorpskern naar het buitengebied. Hoewel de behoefte groter was liet de toedeling van de percelen niet meer bedrijfsverplaatsingen toe. Het verplaatsen van bedrijven is bovendien kostbaar en legt een grote claim op beschikbare gelden bij herinrichtingen. De natuurbescherming was tegen het ruilverkavelingsplan omdat de natuurontwikkelingspotenties van het voormalige heideven De Meer hoog werden aangeslagen. Toch werd de boerderijverplaatsing onder druk van de ruilverkavelingcommissie doorgezet. Kortzichtig, want met deze beslissing werd een ideale ecologische verbinding van de Meinweg met het Roerdal ter plekke vrijwel onmogelijk gemaakt.

Eind 2006 werd door Provinciale Staten het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) vastgesteld. De Meer wordt in dit plan aangeduid als vitaal landelijk gebied met een stevige agrarische bestemming die voor de betreffende boer voldoende perspectieven biedt. Het is zeer verwonderlijk dat amper een half jaar later het beleid ingrijpend lijkt te zijn gewijzigd. De agrarische sector reageert dan ook terecht furieus. Niet alleen blijkt de overheid onbetrouwbaar, maar per saldo raakt de landbouw ook nog eens 225 ha grond kwijt. Bij de aanwijzing van het gebied Keulsebaan-Zuid tot bedrijventer-

rein is door het Natuurhistorisch Genootschap fel geageerd tegen de aanleg van dit terrein, omdat het een leefgebied betrof voor de Knoflookpad en andere zeldzame diersoorten. In de moeizame procedure die volgde werd afgesproken dat niet alle gronden benut zouden worden en dat twee natuurgebiedjes (Breiberg en Driestruik) zouden worden versterkt en met elkaar verbonden. Tevens zouden er verbindingzonen worden gemaakt via de

Meer met het oostelijk daarvan gelegen bos. Ondanks de harde voorwaarden die het Ministerie van LNV indertijd heeft gesteld zijn deze verbindingen tot op vandaag niet gerealiseerd. Het lijkt daarmee tijd voor een nieuwe gerechtelijke toetsing van de indertijd geformuleerde afspraken.

Inmiddels is de Reconstructiewet in werking getreden. Vanuit de reconstructiecommissie Ons WCL (Midden-Limburg) is een projectgroep ingesteld om voor het gebied Roerdal-Herkenbosch een integraal gebiedsplan op te stellen. Na een aantal bijeenkomsten hebben alle belangenpartijen zich kunnen vinden in een concept-plan om een aanzet te geven tot invulling van de EHS en de Robuuste verbindingzone, maar ook om de jonge agrariërs in de streek voldoende bestaansmogelijkheden te bieden. Het gebied de Meer wordt daarbij nog steeds gezien als een open landschappelijke verbinding tussen de Meinweg en het Roerdal. Grootste hindernis bij de opstelling van het genoemde plan is evenwel de hoeveelheid beschikbare grond. Groot was dan ook de verbazing dat buiten de commissie om nog eens 25 ha aan het plangebied werd onttrokken, waarbij de vraag zich aandient of de reconstructie van het platteland nog wel serieus wordt genomen.

Volgens de verantwoordelijke gedeputeerde mag en kan de VORm alleen maar worden toegepast als er duidelijk sprake is van een win-win situatie en zeker niet in een omgeving met hoogwaardige natuur. Wat betreft het eerste uitgangspunt is er minimaal één duidelijke verliezer aan te wijzen. En het tweede uitgangspunt lijkt wel erg vaag gedefinieerd, want hoe laagwaardig is een gebied dat nauwelijks aansluit bij een Nationaal Park en ook nog een verbinding vormt tussen twee Natura 2000 gebieden?

Moet de natuurbescherming in dit geval juichend langs de lijn staan en de uitslag van het gevecht tussen landbouw en industrie handenvrijvend afwachten, wetend dat zij er met een niet-gegarandeerde en dus uiterst twijfelachtige winst vandoor zullen gaan?